

אורי אבנרי

את היתה מילחמתם של רבים רבים לחמו בה. רבים ביצעו בה מעשי-גיבורה. רבים רבים — רבים מדי — שילמו עבורה בחייהם, נפצעו הפכו נכים. מישפחות רבות שיכלו את יקיריהן. בצד השני נהרגו אלפים רבים. רובם אזרחים חפים-משפט. לערים, לעיירות ולי-מחנות-פליטים נגרם הרס נורא. המילחמה הזאת תשפיע על גורלם של מיליונים.

אך למרות כל אלה, היתה זאת בעיקרה מילחמתו של איש אחד: אריאל שרון.

הוא הגה אותה. הוא תכנן אותה, הוא רצה בה, הוא דחף במשך יותר משנה. ממש מדי יום ביומו, לפתיחתה. במידה שמילחמה זו הצליחה — הוא שהצליח.

במידה שהיא נכשלה — הוא שנכשל.

המילחמה של אריאל

היוזם בהשגת יעדי האמיתיים, הוא יכול לחזור ליעדים המוצהרים ולטעון כי אכן הושגו.

מילחמת-הלבנון אינה שונה מכל חינה זו מפעל המוקדם בין מטי להיפך: הפער המקובל בין מטי רות-יאמת ומטרות-מוצהרות גדול עוד יותר. אריאל שרון דוגל כי מיצווה התנ"כית, "בתחבולות תעשה לך מלחמה" אף יותר מכל קודמיו.

בעיני העולם, ובעיקר בעיני העם הלוחם עצמו. אפשר לומר: הצהרת-המילחמה עצמה היא מכשיר של מילחמה. היא גת-פרת על פי צורכי הלוחמה המדינית והטכנולוגית.

רות ובין המטרות האמיתיות. כמעט שאין מילחמה בהיסטוריה שבה הצהיר התוקף מראש על יעדי האמיתיים.

כדי להחליט באיזו מידה הצליחה או נכשלה, יש לבחון את התוצאות על פי המטרות.

גם מבחינה זו דומה מילחמת-הלבנון 1982 למילחמת-סיני 1956 יותר מאשר למילחמות אחרות של ישראל. היא היתה כלי-כולה מילחמה יוזמה, שתוכננה זמן רב מראש. היא נועדה להשיג יעדים שלא פורסמו מעולם (ובעיקר: הפלת מישטרו גמאל עבד-אל-נאצר, בתיאום עם צרפת ובריטניה). היא נומקה, עם פתיחתה, בי-נימוק שאיש לא זכר אותו בתום הקרבות. בסדרך מילחמת-סיני נאמר כי באה כדי "להסל את קיני הפר דאיו". בתום המילחמה דיבר דויד בן-גוריון על "מלכות-ישראל ה-שלישית".

יש לה מרה נוספת: אם נכשל הצד

פתיחת מילחמה מלווה תמיד בהצהרות מתחסדות, שנועדו להצדיק את המעשה

כל מילחמה יש פער רב — ולא-פעם עצום — בין המטרות המוצהר

התוכנית היתה ידועה מראש

זאת, מתוך מגמה להוציא את הסורים מלבנון, למסור את לבנון לנוצרים ולהעביר את אש"ף לעמאן.

היעדים האמיתיים של מילחמת-הלבנון, והמאורעות של השבוע האחרון, פורסמו על-ידי "העולם הזה" זמן רב מראש, לפני-פרטיהם.

בספטמבר 1981 ערך אורי אבנרי מחקר מקיף מאוד על כוונותיו של אריאל שרון, לקראת כתיבת מאמר-הענק על שרון עם בחירתו כאיש-השנה השמ"א של "העולם הזה".

עד כאן חיזוי "העולם הזה" לפני תישעה חודשים. שלושה שבועות לפני פרוץ המילחמה ניתח "העולם הזה" (2333, עמוד 7) מחדש את תוכניתו של אריאל שרון, תחת הכותרת "המילחמה הדחופה". בכתבה נאמר, בין השאר: הרוגי המילחמה הזאת — חיילי צה"ל, לוחמים לבנוניים ופלסטיניים, ובעיקר אזרחים חפים-משפט בכפרים ובעיירות משני עברי הגבול — שומעים עליה מדי יום במהדורת החדשות. קור-אים עליה בעיתונות. מעולם לא דובר כל-כך הרבה על מילחמה לפני שפרצה...

כיוון (של אריאל שרון) יש בלבנון ארבע בעיות, הקשורות זו בזו קשר עז:

- בעיית הטרור.
- בעיית הטילים הסוריים.
- בעיית לבנון כמדינה.
- החדירה הסובייטית.

...אריק שרון מתנגד לפיתרונות חלקיים, למילחמות קטנות ולפעולות אד-הוק. לדעתו, יש לפתור את כל הבעיות האלה ביחד, כבוא העת. חשעה אינה דחוקת. אין צורך לקפוץ.

המטרה האמיתית — הפלת עבד-אל-נאצר — לא הושגה כלל. הושג ההיפך הגמור: עבד-אל-נאצר, "הרוזן המצרי", יצא מן המילחמה מחוקף כפי שלא היה מעולם, וכמשך כמה שנים היה האליל הבלתי-מעורער של מצריים והעולם הערבי כולו.

המטרה המוצהרת של מילחמת-הלבנון היתה, להרחיק את המחבר לים"א מחוקף לתחום 40 הקילומטרים מגבול הצפון, אל מחוקף לטוח המרבי של הנשק המצוי בידיהם.

על כן נקראה המילחמה כזוה בשם "שלוש הגליל" — בהתאם למטרות המוקדשות האומרת שכל מילחמה פורצת למען השלום.

(מילחמה היא שלום" היתה אחת מש-לוש הסיסמות של המישטר בספר 1984). הפנות יישובי-הצפון באש הקטיושות והתותחים של אש"ף היתה הכנה פסיכר-לוגית ופוליטית מצויינת להתקפה. דקה אחת אחרי פתיחת המילחמה כבר לא זכר איש כי היתה זאת הפגזה "מוזמנת", וכי קדמה לה הפצצה חסרת-תקדים של ביי-רות המערבית, ובה נהרגו יותר מ-400 איש (לעומת הרוג אחד בהפגזת הגליל). אותה הפצצה היתה "מוזמנת" גם היא, על-ידי מי שורה להתנשק בחייו של ה-שגריר הישראלי בלונדון.

הנימוק של הבטחת "שלוש הגליל" הוא משכנע ביותר מבחינה ריגשית וטכניסית. אולם אין הוא עומד בשום מיבחן של הגיון.

כי מיספר ההרוגים הישראליים במיל-חמת-הלבנון עולה בהרבה על כל מיספר (המשך בעמוד 72)

ישראל תפלוש ללבנון, תכבוש את כל השטח עד לבירות המיזרחית המיני-מדינה הנוצרית במרכז הלבנון. היא תנסה לגרור אל תוך המילחמה את סוריה וירדן, כדי להנחית גם עליהן מכה מוחצת. היא תגרש את כוחות אש"ף ואת מאות אלפי הפלסטיים הפלסטיניים, מלבנון אל תוך סוריה. היא תמסור את כל לבנון לידיה של ההנהגה הימנית הנוצרית, כדי להפוך את לבנון כולה למדינה נוצרית מאוחדת, בחסות ישראל.

כדי לאפשר מילחמה כזאת, דרוש תיאום בין שלושה גורמים:

- ממשלת-ישראל, הצריכה להחיר את הרצועה של אריק ולאפשר לו לבצע את זממה.
- ממשלת ארצות-הברית, הצריכה לתת לכך את האור הירוק.
- ההנהגה הנוצרית בלבנון, הצריכה לשתף פעולה במיל-חכה, ובעיקר אריאל שרון, העניין כולו פשוט: ישראל פולשת בכוח-אש עצום, נוהלת ניצחון קל, מאבדת אנשים מעטים (אך הורגת רבבות בצד השני), מקימה מדינה נוצרית בלבנון, מחסלת בהזדמנות זו את כוחות סוריה ואולי גם ירדן, מש-מדיה את אש"ף או משליטה אותו בעמאן. פשוט.
- שרון מקוה, כמובן, שאחד מאירוגני אש"ף יבצע פעולה רצינית כלשהי, שתאפשר לו לשכנע את בנין והאמריקאים כי "מוכרחים להגיב".

פיתרון בעיית לבנון צריך לכלול, לדעת אריק, סילוק הסר-רים משיטחה. הוא שואף ללבנון מאוחדת, שתהיה תחת שילטונם של פיאר ג'מיל ואנשי הפאלאנגות הנוצריות.

הגיון אמר שניתן להשיג זאת רק במילחמה — לא פעולה קטנה להשגת יעד זה או אחר, אלא מילחמה ממש, שגר-עדה לפתור את כל בעיות הלבנון, אליבא דשרון: גירוש ההש-פעה הסובייטית, סילוק הסורים, חיסול מחנות אש"ף וכינון לבנון מאוחדת, תחת שילטון הנוצרים הקשורים בישראל.

הנימוק שמילחמה זו לא תפתור את הבעיה הפלסטינית, מפני שרק תזיז את המיסד של אש"ף ואת כוחותיו הצבאיים מלבנון לסוריה, אינו יכול להרחיע איש הדוגל בתפיסתו של אריק. כי לפי תפיסה זו, מוטב שכוחות-אש"ף יישבו בסוריה הדרומית, על גבול ירדן, מאשר בלבנון, על גבול ישראל.

הסיכום: ...אפשרות של מילחמה גדולה בלבנון ובסוריה, אם התנאים הבינלאומיים (קרי: הסכמה אמריקאית) יאפשרו

הדברים קרו בדיוק לפני תסריט זה — ולא במקרה. "העולם הזה" ידע היטב, זמיר-רב מראש, את השיקולים של אריאל שרון, את תוכניותיו ואת גמנותיו, במילחמת-הלבנון התגשמו הדברים בדיוק כפי שנחזו, מפני שהיא בוצעה בדיוק על פי תוכניתו של אריאל שרון, אדם שאינו אוהב לאלתר. הוא מתכנן את הכל מראש, עד לפרט חקטן ביותר.

אם כן: אלה היו היעדים האמיתיים של המיבצע. אם לא הושגו במלואם — ישתדל אריאל שרון להשיגם, ושום הפסקת-אש לא תפריע בעדו, לאורך זמן, לנסות שוב ושוב להשיגם.

אם נטען כי היו לו יעדים אחרים, הרי שהטעון הוא שיקרי.

אם בסופו של דבר לא ישיג שרון את היעדים האלה במלואם — הרי נכשל.

פיתרון בעיית לבנון צריך לכלול, לדעת אריק, סילוק הסר-רים משיטחה. הוא שואף ללבנון מאוחדת, שתהיה תחת שילטונם של פיאר ג'מיל ואנשי הפאלאנגות הנוצריות.

איש השנה תשמ"א

המכה המדינית של אריק שרון

"העולם הזה" 27.9.81

אריק רוצה - בגין והסס - האמריקאים אומרים: לא!

המילחמה הדחופה

"העולם הזה" 19.5.82